

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebvs Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Qvomodo Illi Viginti Sex Svffixi Sint Crvci. Capvt XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](#)

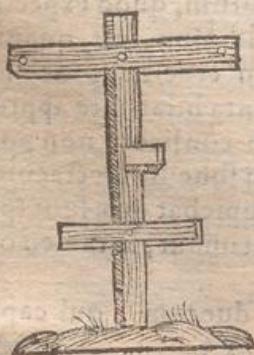
erant in itinere, & sententia Regia non erant comprehensibili spondit Fazamburus. Et si comprehensi in ea non sint; tamen posse se eos dimittere, hoc ipso quod sibi a ministris Regis aucto scripto traditi essent. Cum vero subiungeret Patet, minimum expectaret, quoad a Gibonoscio haberetur responsum. Nec possum, inquit Fazamburus, venirem enim facilè in suspicione acceptorum munera. Itaque media omnia ad liberandos illius duos, quos meritò vocare possumus Adauctos, tētata ad intūm ciderūt, ita disponēte diuina, a quo omnia regūtur, prouidentia.

Degebat sub hoc tempus Reuerendissimus Episcopus Nang faci, qui, dum cum bona Fazamburi venia in loco supplicij comparere non posset, per quandam omnibus dedita opera, nominem autem Patribus Franciscanis, suam impertivit, adiunctis omnibus amoris plenis, benedictionem. Cui vicissim P. Commissarius omnium nomine magnas gratias referri fuisse, simul etiam de catus venia, quod suæ Reuerend. Dominat. non perinde, ac fuerat, obsecuti fuissent.

QVOMODO ILLI VIGINTI SEX SVF-
FIXI SINT CRVCL.

CAPVT XIV.

DE CREVERAT Fazamburus hos homines è mediocriter ordinario supplicij loco, in quo & tunc exstabant solae cruces, sed Lusitanorū interpellatione coactus est mutare sententiam. Ex altera viæ parte versus mare eminebat cum planicie viginti sex crucium capace, cum suis, instar Calvariae montis, ad ascendendum quasi gradibus. Huc ergo Fazamburus curauit in gratiam Lusitanorum, ut dicebamus, deportantes, qui cogitabant suo tempore in benedictorum horum atriarum Christi memoriam ibi excitare Ecclesiam, eamque votum S. Mariam martyrum.

Crucis, apud Iaponios in multitudine minibus facinoris visitatae, duo habent ligna transuersaria, alterum ad brachia, alterum ad pedes: media item crucifixum breve lignum est poteri corporis continendo, cui reus insidet velut equo. Quilibet igitur crux constat quatuor lignis, liquet ex effigie hinc subiecta. Non vim clavis, sed manus pedesque alligatae sunt.

MORTE XXVI. CRVCIFIXORVM.

332

funibus, aut manicis ferreis, quæ lignis transuersariis clavis sunt affixæ. Collum quoque constringunt neruo ferreo ligno infixo. Funibus item astringunt cruci & cingulum & brachia inter scapulas & cubitum, sic prorsus, ut totum corpus bene sustentetur. Deinde dimitunt crucem in fossam, lapidibusque iniectis & terra obfirmant. Mox succedit carnifex lancea præacuta, machærazancipi non absimili, armatus, eamque tanta vi adigit in latus dextrum crucifixi, ut penetreret in sinistrum usque ad cor. Nonnumquam duo sunt carnifices, qui dum simul utrumque latus confundunt, transuerso obiectu lancearum quasi crucis formam exprimunt. Ita fit ut rei, uno tantum sanguinis fluxu, minimo temporis puncto spiritum Deo reddant. Quod si non statim moriantur, duplicat ictum carnifex: atque ita finem faciunt.

Cum ergo fortis Christi milites ad hunc locum peruenissent, Fazamburus curauit collem omnem à sclopetariis & lanceariis circundari, spacio tantum septem vel octo passuum inter ipsos & crucis interposito, nec passus est quenquam proprius assistere præter iustitiae ministros, P. Pasium & P. Rodrighez. Ingressu in septuaginta, noua lætitia oborta est militibus Christi ex conspectu crucium. Pater F. Martinus elata voce cecinit canticum, *Benedictus Dominus Deus Israël.* Pater F. Petrus, oculis cœlo infixis, stabat quasi contemplatione quadam profunda absorptus. Ludouiculus illico petuit, quænam sua crux esset, eaque demonstrata, magna devotione & feroce ad eam accurrit. Fuerunt autem omnes quæ puncto temporis acti in trucem: eo quod quilibet suum haberet attributum ministrum, & omnia necessaria singulis ad manū parata. Hic autem erat crucifixorum ordo: Alter ab altero tribus vel quatuor distabat passibus vultu Nangasacum conuerso. Ad dexteram P. Franciscanorum erant decem Iaponij, & alij decem, annumeratis tribus è Societate, ad sinistram. Ac ab Orientali quidem parte primus erat Franciscus, is qui iuuandorum P. Franciscanorum causa comitatus fuerat, & à milite, ut diximus, in numerum relatus, qui baptismi signaculum ante octo menses primum accepérat. Secundus erat Cosmus Tachegia, ex regno Oarri, recenter item baptizatus, qui artem profitebatur acuendi macheras. Caput fuerat Ozaca cum F. Marrino, agens illorum Patrum interpretem. Tertium locum tenuit Petrus Suchegirus, alter ille, qui comitatus fuerat, ut operam suam locaret captiuis. Quartus erat Michaël Cozachi ex regno Isce, cuius ars erat concere sagittas. Quinto loco sequebatur Iacobus Ghisai è Societate nostra sexaginta quatuor annorū, Christianus peratiquus, &

340 HISTORICA RELATIO DE
boni exempli. Is receperat se in domum nostram, ut totum sed
deret Deo: in qua magna caritate rerum externarum curauit
sit; singulariter autem meditationi Passionis D. N. valde cura
dictus. Proximus huic erat Paulus Michi Iaponius trium annos
supra triginta, a puerō sacrī aquīs tinctus, & ante undecim annos
prius in Societatem receptus. Concionator erat, magnoque am
bat Zelo iuuandi proximum, velut ex eo, quod iam dicam, coll
potest: Decem vel duodecim diebus ante attributas Ozacchianas
nostris excubias, obuiam forte factus turbæ ex Magistratus edifici
deducenti hominem Ethnicum, ob necesse quod scelus, ad
plicum, magno animo facta via per confertam multitudinem
metrat ad reum, concionatur homini usque ad locum ubi cap
erat multandus, cedentem veritati baptizat, & inuocantem
men Iesu & Mariæ in cælum mittit.

Septimus erat Paulus Ibarchi ex Oari, qui recenter adiun
erat Christo. Octauus fuit Ioannes oriundus Goto decem &
ueni annos natus, à prima pueritia in fide institutus, & deniq
ut supra diximus, Societati adscriptus. Nonus erat Ludovicus
puer ii vel 12 annorum, qui paucis mensibus fuerat Christianus
natura viuax, & Pauli Ibarchi ante nominati nepos. Decimus
erat Antonius Nangasachanus, adolescentulus item annorum
cim, candidæ admodum naturæ. Undecimus sequebatur F. I.
trus ex Episcopatu Hispaniae Aulano, vir quadraginta octo
nos natus, admodum religiosus, doctus, concionator, ardens
animarum. Duodecimus, F. Martinus de Ascensione ex Vangi
la Cantabriæ, trigesimum ætatis annum agens, qui anno 96
F. Francisco Blanco in Iaponiam venerat. Decimus tertius erat
Philippus de Iesu Mexicanus, qui captus in nave distracta
Tozzam venerat Meacum, ut sacros ordines acciperet ab Es
copo, & postea rediret Manilâ: unde à superiore missus erat
dem de causa in nouam Hispaniam. Decimus quartus erat F. G.
Saluus Garzia ex Bazaino Indiæ Orientalis, qui è Iapone trahi
Manilam, ibi ordini S. Francisci nomen dederat, & magno
Iaponicè concionabatur. Decimus quintus erat P. F. Francis
Blancus ex Monteregio Galitiæ, triginta circiter annorum. De
mus sextus F. Franciscus de S. Michaeli ex Parilia non longe
Isoleto, agens annum 53, vir bonus & humilis, uti præclare vide
ad mortem demonstravit. XVII. Matthias, qui haud multo
pore extiterat Christianus: de quo satis multa supra. XVIII. Ia
Carasumarus ex Oari, septem octo annorum Christianus, p
trum franciscanorum interpres primarius, & caritatis opera

MORTE XXVI. CRVCIFIXORVM.

141

apprime deditus, maximè erga incurabiles. Erat autem frater mi-
nimus Pauli Ibarchi supradicti, & patruus Ludouiculi. XIX. Ven-
tura, Meacensis, qui in tenella sua ætatula fonte baptismatis erat
elutus: deinde pupillus relictus in Bonziorum ordinem descie-
ret. Sed quodam die memoria repetens se baptizatum, per Patres
Franciscanos Ecclesiæ sanctæ restitutus est, quibus inferuiens tā
felicem meruit fortunam. XX. erat Thomas Cozachi, filius Mi-
chaëlis Cozachi supra nominati, qui decimum-quintum annum
agebat. XXI. Ioachimus Saccachibara annorum 40. XXII. Fran-
cicus medicus Meacensis, 46 annorum. XXIII. Thomas Danchi,
verus Christianus, item Franciscanorum interpres. XXIV. Ioan-
nes Chimoia. XXV. Gabriel ex regno Isae, annorum 19. Ultimus
fuit Paulus Suzuchi ex Oari, etiam Franciscanorum interpres.

Crucibus ergo hoc ordine defixis, mirabile fuit videre omnium
constantiam, ad quam eos hortabantur, partim P. Pasius, partim
P. Rodriguez. Pater Commissarius semper constituit quasi immo-
tus oculis in cælum coniectis. F. Martinus ad agendum diuinæ
bonitati gratias concinebat quosdam psalmos, adiuncto versiculo:
In manu tua Domine. F. Franciscus Blancus etiam clara voce
Deo agebat gratias. F. Gonsaluus admodum elata voce dicebat
Dominicam orationem, & Salutationem Angelicam. Paulus Mi-
chi frater noster videns se confistere in suggestu omnium, quos
vnquam habuerat, honoratissimo, primum circumstantibus ape-
ruit se Iaponium & de Societate I E S V esse, moriique propter an-
nunciatum Euangeliū, & gratias Deo ob beneficium tam exi-
mum agere, deinde hæc verba subiecit: Cùm ad hoc tēporis pun-
ctum peruererim, è vobis neminem esse opinor, qui me credat
velle parcere veritati. Declaro itaque vobis, nullam esse ad salu-
tem viam, nisi quam tenent Christiani. Quę cùm doceat me igno-
scere inimicis & omnibus, qui me offenderunt, ego libenter Re-
gi omnibusque mæ mortis autoribus ignosco, eosque rogo ut
Christiano baptismo initiari velint. Hinc oculis in socios con-
versi cœpit eos in hoc extremo conflictu animare: in quorum
omnium vultibus lætitia quedam apparebat, sed in Ludouico
singularis: cui cùm aliis quidam Christianus acclamaret, breui-
cum futurum in Paradiso, digitorum totiusque corporis gestu
gaudij pleno omnium in se spectantium oculos conuertit. Anto-
nius, qui Ludouici claudebat latus, oculis cælo infixis, post inno-
catum sanctissimum nomen I E S V & M A R I A E accinuit Psalm.
Laudate pueri Dominum: quę didicerat Nangasachi in institutione
Catolicefeso: in ea enim dedita opera pueris quidam Psalmi hanc

Yy 3

in rem

HISTORICA RELATIO DE

in rem ediscendi traducuntur. Alij denique repetebant, Iesu Maria, serena facie: nonnulli etiam exhortabantur circumstantes ad vitam Christiano dignam; hisque & aliis similibus actionibus promptitudinem moriendi demonstrabant.

Tum carnifex quatuor cœpere vaginis (quæ laponiæ vestes sunt) eximere lanceas: ad quarum horrificum conspectum omnes fideles acclamarunt Iesu Maria, &c. quod plus, est complicitatio secuta miserabilis ipsos feriens cœlos. Carnifex quinque eorum uno alteroque iœtu breuissimo tempore examinatus, quis signum adhuc vitae daret, eum iterato iœtu confodiebant. Quæ hic licuit cernere Christianorum circumstantium ardorem, qui per medios satellites, fustario eorum neglecto, ad crucem currere, alii ut sudaria sua martyrum sanguine imbuarent, aliis ex vestium limbo aliquid detraherent, alij ut reliquiarum locum aliud aliquid auferrent.

Hic fuit militum Christi felix exitus, qui fortiter dimicantes gloriosam ex hoste retulere victoriam. Ut autem innocentes eorum omnibus patesieret, permisit Deus, ut Fazamburus taret hic erigi hastam, in qua descripta erat mortis sententia.

DE PIETATE A CHRISTIANIS POST DICTAM NECEM declarata.

CAPUT VLTIMVM.

VAMVIS Fazamburus non patum successeret, sed sancta quadam vi reliquias quasdam e servis Deo puissent, ideoque mandasset satellitibus, ut fustibus gerent omnes ad repetendum Nangasachum; tamen postquam domum rediit, tam multi vnde confluxere, ut aliquid de stibis Martyrum abscinderent, ut multi in crucibus mandatis non satis decenter conrecti, & singillatum nouem religiosi. Quare prouisor confraternitatis Misericordiae eorum corpora cunctis loco vestium, operiri curauit.

Eadem religione multi etiam e remotis regionibus tanto numero concurrere, ut Fazamburus compulsus fuerit duplicatus stodibus aditum eis praeculdere; ipsiisque militum ducibus submittendæ pena iubere, ne viliæ crucifixorum corpus fingetur afferri. Verum nec hac severitate cohiberi potuit eorum pietas; permoti enim, praetextu aliorum negotiorum transigendorum, vel collam illum defecabant, tantum ut reliquias seruorum Dei manutinarentur.